

Kerk en onderwijs, een oud begrip

Een ingezonden stuk van de Gereformeerd Onderwijs Vereniging Oost. Een belangrijke zaak, de geloofsopvoeding van de kinderen van de gemeente. – MV

Door: J.M. Teunis

Dat gezin, kerk en school niet los van elkaar staan kennen we van de triangel gedachte. Deze driehoek is een term die al lang bestaat binnen de gereformeerde kerken. De drie punten staan niet los van elkaar maar zijn onderling verbonden en ondersteunen elkaar. Als het onderwijs gegeven wordt op deze drie fronten dan is er een ijzersterke eenheid.

Bij het doopsformulier voor kinderen staat bij ten tweede “en hier in de christelijk kerk geleerd wordt” en bij ten derde “zult laten onderwijzen”. Hierbij denken we dan aan het kerkelijk onderricht in de catechisaties, maar ook aan het zorg dragen voor degelijk gereformeerd onderwijs op de basisscholen. Deze visie bestaat inmiddels al een aantal eeuwen en gaat terug tot de Dordtse Synode en de periode daaraan voorafgaand.

Het doopsformulier die wij gebruiken kent zijn oorsprong in 1566 toen Petrus Datheen deze uit het Duits vertaalde en die meteen al gebruikt werd. De synode van Dordrecht in 1574 sprak uit dat het van groot belang was om christelijke scholen op te richten. En nog steeds vinden wij dat terug in onze kerkorde. In artikel 57 staat: “De kerkenraden zullen erop toezien dat de ouders, zoveel zij kunnen, hun kinderen onderwijs laten volgen dat in overeenstemming is met de leer van de kerk zoals zij dit bij de doop beloofd hebben.” Het zwaartepunt ligt bij de ouders, maar de kerk heeft ook zijn belangrijke taak. En dat stemt overeen met de triangel gedachte.

Dat het onderwijs ook een taak is van de kerk is, is te herleiden uit de bijbel. In Deuteronomium 6:7 wordt het volk opgedragen dat ze de woorden van de wet bij hun kinderen inprenten en erover spreken, als u in uw huis zit en als u over de weg gaat, als u neerligt en als u opstaat. Dit is niet een taak alleen voor de ouders, maar een taak voor het hele volk. Want de belofte van het verbond is voor de hele kerk, inclusief de kinderen (zie Handelingen 2: 39).

De gereformeerde kerk maakt zich al eeuwenlang sterk voor, en strijdt voor, het gereformeerd onderwijs aan de kinderen. Zo moeten wij dat nu nog steeds doen. En het is nog steeds belangrijk, van levensbelang, dat er degelijk en getrouw godsdienstig onderwijs gegeven wordt aan de jonge kinderen. Helaas wordt dit niet volledig op de basisscholen gedaan waar wij de kinderen naar toe kunnen sturen. Ook is het momenteel niet mogelijk om een eigen school te hebben. Maar we zijn dankbaar dat er wel regelmatig onderwijs gegeven kan worden op de bijbelschool.

Laten wij als kerk, en als leden individueel, dit onderwijs steunen waar mogelijk.

Saevis tranquillus in undis

Onderstaande Schriftoverdenking is van de hand van ds. E. Th. van den Born (1900-1982).[1]

In die tijd antwoordde Jezus en zei: Ik dank U, Vader... ~ Matt. 11: 25a

Het eerst, wat Mattheus zegt, is: in die tijd. Wij mogen daar dus niet overheen lezen. In welke tijd van Jezus' ambtelijk werk onder Israël komt Hij tot Zijn dankzegging aan Israëls God? Als het getij verloopt. Men heeft Hem eerst zeer sympathiek gevonden, en Jezus was in het begin erg populair. De menigte, die Hem volgde, groeide aan, het werd een beweging. Maar het kwam niet tot een consequent volgen, omdat men niet kwam tot een volkomen buigen voor Zijn Woord. En wie nu scherp toezag, die merkte het wel. Vandaag bleef die thuis, en morgen weer een ander. De menigte dunde uit. En wat men ziet, dat gaat men ook fluisteren, en daarna hardop zeggen. Het wordt niets met Jezus van Nazareth. Hij wordt een mislukking. Dit licht dooft weer uit.

In die tijd. Toen de mensen gingen zeggen: Hij is mislukt; toen de wijzen en verstandigen gereed waren met hun examinatie, in diezelfde tijd *antwoordde* Jezus. En wat blijkt daaruit? Dat het Hem niet in de war gebracht heeft, dat Hij er

niet zenuwachtig van geworden is, dat het Hem niet verhinderd heeft om op God te letten. Hij antwoordt. Hij heeft dus wel heel zuiver gezien, wat de Vader bezig is Hem te leren, en wat de Vader nu van Hem vraagt. Wie zenuwachtig is, wie van zijn stuk gebracht is, die is onbekwaam geworden, want hij let dan meer op mensen dan op God. Maar zo is Jezus niet. Hij heeft in dat weglopen van de menigte, in dat fluisteren op straat nauwkeurig op God gelet. En deze heeft Hem in dezelfde tijd geleerd, dat de vrucht zo rijpen moet, zoals zij vandaag rijpt onder Jezus' ambtelijk werk. De Vader heeft Hem geleerd, dat Hij wel overal komen kan (en moet), wel overal aanzitten kan, wel overal zaaien kan, maar dat Hij niet overal zaad zal zien, maar alleen zal ontvangen de vrucht van de verkiezing, de kinderen van het welbehagen van God. En als waarachtig mens is Jezus zeer begerig naar vrucht, wil Hij het overal zien uitbotten, wil Hij, dat men overal het brood des levens van Hem aanneemt. Maar Hij heeft gehoorzaamheid moeten leren in het rijpen van de vrucht, en dat Hij dat geleerd heeft kwam, omdat Hij op God bleef letten, niet zenuwachtig werd, toen de mensen wegliepen. En zo komt Hij nu op tijd met Zijn dankzegging. De Vader heeft Hem iets geleerd en Hij antwoordt onmiddellijk. Hij zegt nu rustig en kalm, saevis tranquillus in undis, Ik dank U Vader. Ik wil alleen maar hebben, wat Gij Mij geeft. Ik wil alleen de vruchten van de verkiezing. Ik wil alleen, wat Gij Uzelf bereidt hebt, o God!

En wie Hem nu zo rustig en kalm de Vader hoort danken, en blij ziet aanvaarden de 'kinderen van het welbehagen', die weet nu ook genoeg. Want deze Jezus zal nu verder gaan, even rustig. Hij zal nu komen tot Zijn kruis, om deze 'kinderen van het welbehagen' voor eeuwig te gewinnen, Hij zal komen tot Pasen, om ze met eeuwige schoonheid te bekleden, Hij zal voortschrijden tot Hemelvaart, om ze allen tot Zich te trekken, Hij zal verlangen naar Pinksteren, om ze allen te verheerlijken. Hij is niet meer te houden. Hij zal Zijn weg vervolgen als Borg en Middelaar. Hij heeft daar net 'amen' gezegd in de tijd als Jezus Christus op het werk van de Vader, wat Hij als Zoon van God gedaan heeft in de Vrederaad - amen, om te nemen, wat de Vader Hem geeft, om het daarna weer de Vader terug te geven. Hoe zijn wij nu verblijd om dit rustig amen van de mens Jezus Christus, Hij zal niet zenuwachtig worden. Godlof!

En dit zullen wij van Hem leren, die ook hierin onze overste Leidsman en Voleinder van het geloof is, om rustig te blijven bij al het werk van God, dat immers uitwerking is van Gods eeuwig welbehagen. Wie let op mensen, en op wat mensen zeggen, op wat mensen fluisteren, op wat mensen roepen, die heeft kans

in de war gebracht te worden, zenuwachtig te worden, en zo zijn scherpe kijk te verliezen of er vruchten van het welbehagen rijpen. Alleen wie rustig blijft, die behoudt zijn gezicht op God, en die ziet wel, dat het werk gelukkig voorgaat, dat het zo gaan moet, want alleen zo komen de vruchten van het welbehagen - alleen op 't gehoor van het gepredikte Woord. Op God letten - en laten wij niet zenuwachtig worden. Het gaat om de kinderen.

[1] Overgenomen en licht gemoderniseerd uit: E.Th. van den Born, *Van Souvereine Liefde* (Goes: Oosterbaan & Le Cointre, z.j.).